

Mäntsälän kunnan liikenne- ja ilmastosuunnitelman hyväksyminen

Kuntakehityslautakunta 16.04.2025 § 43

Tausta

Kestävä ja turvallinen Mäntsälä 2035 -liikenne- ja ilmastosuunnitelma on toteutettu kunnan omana työnä vuosien 2023–2025 aikana. Mäntsälän kunnan johtoryhmä on 5.12.2023 kokouksessaan hyväksynyt liikenne- ja ilmastosuunnitelman laadinnan kunnan omien ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Kunnan tavoitteena on vähentää vuoteen 2035 mennessä 80 % vuonna 2007 mitatuista kasvihuonekaasupäästöistä asukasta kohden liittyttyään vuonna 2022 hiilineutraalien kuntien verkostoon (HINKU).

Tehdystä suunnitelmasta on vastannut Mäntsälän kunnan teknisen ja elinvoimapalveluiden palvelualue. Työn projektipäällikkönä on toiminut Mäntsälän kunnan liikenne- ja ilmastoasiantuntija, joka on vastannut hankkeen koordinoinnista yhdessä hankkeelle perustetun ohjausryhmän kanssa.

Kestävä ja turvallinen Mäntsälä 2035 -liikenne ja ilmastosuunnitelma kuvaa Mäntsälän ilmastonykytilaa ja kunnan asettamia päästövähennystavoitteita. Kunnassa halutaan panostaa energiatehokkuuteen, uusiutuvan energian käyttöön, maankäytön suunnitteluun päästöjen minimointiin ja hiilen sitoutumisen maksimointiin.

Liikenteen päästöt ovat merkittävä päästösektori Mäntsälässä, jonka vuoksi suunnitelman nimessäkin on korostettu liikennesektoria korostettavaksi kokonaisuudeksi. Kestävä ja turvallinen Mäntsälä 2035 -liikenne- ja ilmastosuunnitelmaa kuvaa tulevaisuuden visiotamme kuntalaisten hyvinvointia ja yhteisöjen elinvoimaa edistävänä resurssiviisaina kuntana. Työn kautta ja seuraavien valmisteluvaiheiden aikana yhteiset arvomme - turvallisuus, yhteisöllisyys ja vastuullisuus - konkretisoituvat arkemme peruspilareiksi.

Mäntsälän kunnan liikenne- ja ilmastosuunnitelma

Tämän liikenne- ja ilmastosuunnitelman raportin hyväksymisen jälkeen toteutetaan kunnan henkilöstön toimesta ilmastotoimenpiteiden ohjelma, joiden avulla asetettuja ilmastotavoitteita tullaan edistämään.

Tulokselliseen ilmastotyöhön on tarkoitus sitouttaa ja innostaa laaja joukko Mäntsälän paikallisia toimijoita, teollisuuden ja elinkeinoelämän toimijoita, yrityksiä ja muita sidosryhmiä yhdessä valtion viranomaisten, oppilaitosten, tutkimuslaitosten ja kansalaisjärjestöjen kanssa.

Kunnan ohjaamaan ilmastoyhteistyöhön tulee asettaa selkeitä ja konkreettisia tavoitteita ja toimia toimialuekohtaisesti.

Ilmastotyön osoittaminen konkreettisilla paikallisilla teoilla uskotaan olevan merkittävä kilpailukykyä edistävä tekijä tulevaisuuden yhteiskunnassa. Ilmastotyön uskotaan parantavan alueellista elinvoimaa, vetovoimaa ja pitovoimaa. Mäntsälän päätöksenteossa ja tulevaisuuden ratkaisuissa tullaan panostamaan yhdyskuntarakenteen kestävyys- ja energiatehokkuuden parantamiseen.

Kunnan tarkoituksena on tukea ja kannustaa alueen erilaisia elinkeinonharjoittajia sekä yksittäisiä kuntalaisia ilmastotoimenpiteiden täytäntöön panossa. Muun muassa energiatehokkuuden parantaminen on

keskeinen osa ilmastotyötä ja se tarjoaa kiinteistön omistajille monia hyötyjä kustannussäästöjen osalta.

Tulevaisuuden ilmastotyö vaatii jatkuvasti päivittyvää pitkän aikavälin suunnittelua sekä sitoutumista ja seuranta.

Ilmastosuunnitelman eteneminen konkreettisiksi toimenpiteiksi

Raportin hyväksymisen jälkeen toteutetaan kunnan henkilöstön toimesta ilmastotoimenpideohjelma, jonka avulla asetettuja ilmastotavoitteita tullaan edistämään. Työ aloitetaan välittömästi ja laaditut toimenpiteet täsmentyvät ja päivittyvät valmisteluprosessin edetessä.

Sisältö julkaistaan kuntalaisille ja päätöksentekijöille avoimena tietorajapintana. Ilmastotoimenpiteille määritellään mittarit ja aikatauluarviot niiden vaikutusten arviointiin ja seurantavälineeksi. Aikatauluarvioilla sekä asetetuilla mittareilla niin viranhaltijoilla kuin päätöksentekijöilläkin on mahdollista tarkastella ilmastotyön etenemistä ja tehdyn työn vaikutuksia.

Valittuja ilmastotoimenpiteitä tulee tarkastella ja päivittää säännöllisesti.

Valmistelija Liikenne- ja ilmastoasiantuntija Elina Lämsä, elina.lamsa@mantsala.fi

Esittelijä Kuntakehitysjohtaja Gummerus Vesa

Päätösehdotus Kuntakehityslautakunta hyväksyy osaltaan liitteenä olevan Kestävä ja turvallinen Mäntsälä 2035 -liikenne- ja ilmastosuunnitelman raportin ja esittää sen edelleen kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Lisäksi kuntakehityslautakunta päättää, että kunnan henkilöstön toimesta laaditaan ilmastotoimenpiteiden ohjelma ja valittavat toimenpiteet tuodaan lautakunnille, kunnanhallitukselle ja -valtuustolle tiedoksi säännöllisesti sekä julkaistaan avoimena tietokantana kuntalaisille. Tämä päätös lähetetään lautakunnille ja vaikuttamistoimielimille toimenpiteitä varten.

Kokouskäsitely Liikenne- ja ilmastoasiantuntija Elina Lämsä kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä.
Kokouksen aikana Juha-Matti Inkinen ehdotti, että asia jätetään pöydälle ja pyydetään lausunnot Tekninen ja elinvoimalautakunnalta sekä Sivistys- ja hyvinvointilautakunnilta.

Päätös Kuntakehityslautakunta päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle, ja pyytää lausunnot liikenne- ja ilmastosuunnitelmasta Tekninen ja elinvoimalautakunnalta sekä Sivistys- ja hyvinvointilautakunnilta.

Kuntakehityslautakunta 11.06.2025 § 66

Mäntsälän kunnan tekninen ja elinvoimalautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointilautakunta ovat kuntakehityslautakunnan pyynnöstä lausuneet Mäntsälän kunnan liikenne- ja ilmastosuunnitelmasta. Teknisen ja elinvoimalautakunnan esityksestä raportin tekstiä on muutettu raportin luvuissa 2 *Mäntsälän kunnan ilmastonykytila* sivulla 9 sekä 2.3 *Ennuste päästökehityksestä nykytoimilla* sivulla 17. Näiden muutosten lisäksi raportin sivulta 9 on poistettu vanhentunutta tieliikennepäästöjen laskentaa kuvaava tekstiosuus kappaleesta 1. Muutokset on kirjattu lautakunnan

kokousaineiston liitteenä olevaan päivitettyyn raporttiin sekä esitetty esitetty erillisessä liitedokumentissa.

Teknisen ja elinvoimalautakunnan esityksestä raportin sivulle 9 on lisätty kappale 2, jossa esitetään Mäntsälässä laskettavien tieliikennepäästöjen laskentatapaan muutosta. Esityksessä tieliikennepäästöjen kasvihuonekaasupäästöjen laskennassa tarkasteltaisiin kuntaan rekisteröityjen ajoneuvojen sijaan ajokortin haltijoiden lukumäärää tai tieliikennekäytössä olevien ajoneuvojen vuorokausisummaa.

Koska tilastot tieliikenteestä aiheutuvien kasvihuonekaasupäästöjen osalta perustuvat kansallisiin päästölaskentamalleihin ja ulkopuolisten toimijoiden tuottamiin aineistoihin, esitetty laskentamalli kirjataan raporttiin ja kunnan ilmastotoimenpideohjelmaan selvitettäväksi asiaksi.

Teknisen ja elinvoimalautakunnan esityksestä raportin sivulle 17 kappaleeseen 6 on lisätty teksti *Mäntsälässä on Uudenmaan suurimmat metsäaluevarannot, jotka toimivat merkittävinä hiilinieluinä. Tämä tulee ottaa huomioon tulevissa kasvihuonekaasujen päästölaskennassa kompensatioiden osalta.*

Sivistyslautakunta ei esittänyt liikenne- ja ilmastosuunnitelmaan muutoksia, mutta toteaa lausunnossaan, että liikenne- ja ilmastotavoitteet ovat merkittäviä ja esittää niiden sitomista osaksi varhaiskasvatuksen ja opetuksen lakisääteisiä suunnitelmia sekä henkilöstön työskentelyä arjessa, jolloin valtakunnalliset tavoitteet tukevat yhtäaikaaisesti paikallisia tavoitteita.

Hyvinvointilautakunta ei esittänyt liikenne- ja ilmastosuunnitelmaan muutoksia, mutta korostaa lausunnossaa kestävä ja turvallisen liikkumisen sekä esteettömyyden edistämisen merkitystä ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi ja kuntalaisten arjen hyvinvoinnin osatekijänä. Hyvinvointilautakunta kohdentaa huomionsa kunnan liikennepalveluiden tarpeeseen yksityisautoilun vähentämiseksi erityisesti haja-asutusalueiden ja ikääntyvän väestön osalta sekä esittää liikenne- ja ilmastotoimenpiteiden liittämistä osaksi kunnan hyvinvointisuunnitelmaa.

Tulleet lausunnot ja niissä esitettyjä toimia on palvelualueiden vastuuviranhaltijoiden mahdollista edistää ja seurata osana ilmastotoimenpideohjelman laadintaa.

Valmistelija	Liikenne- ja ilmastoasiantuntija Lämsä Elina, elina.lamsa@mantsala.fi
Esittelijä	Kuntakehitysjohtaja Gummerus Vesa
Päätösehdotus	Kuntakehityslautakunta hyväksyy osaltaan liitteenä olevan Kestävä ja turvallinen Mäntsälä 2035 -liikenne- ja ilmastosuunnitelman raportin tehdyin tekstimuutoksin sivujen 9 ja 17 osalta sekä ja esittää sen edelleen kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi. Lisäksi kuntakehityslautakunta päättää, että kunnan henkilöstön toimesta laaditaan ilmastotoimenpiteiden ohjelma ja valittavat toimenpiteet tuodaan lautakunnille, kunnanhallitukselle ja -valtuustolle tiedoksi säännöllisesti sekä julkaistaan avoimena tietokantana kuntalaisille. Tämä päätös lähetetään lautakunnille ja vaikuttamistoimielimille toimenpiteitä varten.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Liite 1. Raportti, Kestävä ja turvallinen Mäntsälä 2035, 02062025

Kunnanhallitus 18.08.2025
971/08.00.00/2023

Valmistelija	Liikenne- ja ilmastoasiantuntija Lämsä Elina, elina.lamsa@mantsala.fi
Esittelijä	Kunnanjohtaja Laurila Hannu
Päätösehdotus	Kunnanhallitus hyväksyy liitteenä olevan Kestävä ja turvallinen Mäntsälä 2035 -liikenne- ja ilmastosuunnitelman raportin ja esittää sen edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi.
Päätös	

Liite 1. Raportti, Kestävä ja turvallinen Mäntsälä 2035, 02062025